

La Murtadèla

Bulàggna l'è famàusa par tant quì ed cultùra e ed cusèina e, stra quìssti, ai é ed sicùr un quèl spettaculàus da magnèr: la murtadèla, cgnusó in tòtt al mánnd, che in tant sít i la ciàmen sàul col nómm ed *Bologna*. Parfèn i americàn i la ciàmen *Boloney!*

La nòstra murtadèla l'è un salóm m difarànt da tòtt chi èter con un inpàst finéssum e un amàur delichèt e prufumè. I studiùs i dîsen che sta zelebriè da magnèr la séppa nèda zírca a metè dal 1300 e che i prémm a fèr la i fónn di frè. Dàpp avair preghè e fât àl penitànz, csa fènni? I tulénn dla bôna chèren ed ninén, i la pisténn dåntr a un murtèl fagandla dvintèr fèina, i la cunzénn pulìd pò i l'insachénn int na vsìga. Parfèn un band dal 1661 al dîs "*A Bononia havvi mortadella d'isquisita perfezione*".

Gússto Majàn (*Nasica*) al cuntèva che dal 1898, a Bulàggna, as téns un cungrès di lardarù e, par l'ucasiàn, al Teàter Comunèl i dénn l'òpra "*La Pellegrina*" ed Clementi, dóvv ai arivèva in sèna anc un cavàl. Ala prémma, incòsa andè bän. Al dé dàpp, però, int la serèta con tòtt i lardarù, al cavàl ai véns l arstén e an i fò vèrs ed fèrel andèr in pelcsènic. Al fò lé che, dala pizunèra, una vuilàza la svarslé

- *Pòvra bístia, la srà andè a finìr int una murtadèla!*

Quasst par dîr che stra àl tanti stòri ai é qualla che, insàmm al ninén, as adruvèss anc dla chèren ed sumarén. Mo am é d avìs ch'la séppa una sturièla, parché la murtadèla genuéina ed Bulàggna l'à da èser fàta sàul con la chèren ed purzèl. Se qualla dal sumarén la n fòss brìsa un *Fèc Niüs* (un bóbbia), a Bulàggna, in chi ténp, ai sré sparé tòtt i sumâr (quì a quàter ganb). Invèzi anc in zitè ai n èra un catèrva, isàmm a quì con dàu ganb ch'i én sänper un sparvèrs.

Dal 1706 ai fò anc chi studié pulìd la manìra ed catèr la rizèta uriginèl. L èra un frè (mo guè!) franzais, numinè *Jean Baptiste Labat* che, dàpp avair sbrislè i sunài a un mócc' ed lardarù, int un sò lìber (*Voyage en Italie*) al déss che la murtadèla la s fà acsè: as taja sutìla

dla bôna chèren ed ninén insàmm a dl'ètra ed vidèl, la s métt tòtta a mói int una cadinèla con dla bôna asà, sèl, pàvver, ciùd ed garòfen, scòrza ed canèla, fò ed mlòr. Quand la chèren l'è stè dälì àur a mói in ste bagnòl, la vè tridè pió fèina ch'as pòl fèn ch'la n dvänta cómm una pàsta. Pò la s armaàsda con dälì ètri spèzi par mòd ch'la métt insàmm al sò udàur e al sò gósst, e ala fèn la vè insfilzè int na budèla o int na vsìga ed ninén.

Da alàura la rizèta la srà un pò canbiè, as capéss. L é par quasst che a vói arcurdèr quall ch'fò scrètt ala fèn di àn Zinquanta int la "*Guida Gastronomica d'Italia*" dal Tüing Clèbb: "*Nella produzione della mortadella, i salsamentari bolognesi sono insuperabili e, per quanto si tenti ovunque d'imitarla, essa permane insuperata*". Àu, i gîv Giógglia?

Par finìr arcurdàn anc i minésster (*commessi*) da lardaròl ch'i sfitlèven la murtadèla a man, con la curtléina. Biancàn (*Mario Bianconi*) al cuntèva d una gâra stra lardarù int al Cranvèl dal 1956, che purtròp a m arcòrd anca mé da zúvntàt. I cuncurènt i avèven da tajèr trai fatt ch'ali avèven da èser intîri e tajè pió in fùria pusébbil: ai vinzèva chi avèva fât al pais pió cén. Ai saltèva fòra däl fatt che, cum as dîs, as i vdèva San Lócça par travèrs.

Ragâz, che spetàcuel la murtadèla ed Bulàggna! Adès a vâg dal furnèr a tór una marèla ed carsänt chèlda, a la tãi pr al sò spesàur e... avìv capé ed cusa la dvintarà praggnà?

Sbraghirén

L Autotreno

Quand l'Autostrè l'èra anc là da vgnìr e pr andèr da Milàn a Ràmma bisugnèva pasèr da Bulaggna e pò insfilzères só par la strè dla Fùta, par chi pòver camiunéssta l'èra obligatòri farmères a magnèr int un quèlc sít ed fidózzia. Ón ed quìssti l'èra la Tratorì dl Autotrèno, ch'l'è int la Saccia, fòra dala pòrta ed San Flìs.

Al nómm stass al dîs chi èren i cliènt una vòlta e la presänza di càmion parchegè l'èra una garanzì ed bôna cusèina.

Mo l *Autotreno* l'èra anc un'ustarì par chi ragâz ch'i stèven ed cà lé d intàuren, in Ghišlira, in San Pío Quènt, in Saffi, in Malvašì. Fra sti ragâz ai èra anc Gigén Lìvra che, da pió ed zincuant'ân, l'è un cliènt afezionè. Mo anca mé a m tròv bän a sèder in chi tèvel ed *fòrmica*, che una vòlta i èren al mäsüm dla mudernità e am vén in amänt quand ai sàbet sira, dàpp avair finé ed cantèr e sunèr da una quèlca pèrt, mé e Zóff arivèven ch'l'èra bèle pasè mezanòt e a catèven lé Gigén con chi ragâz, mo sàuratòtt ló, Zaiser Bunašän, al titolèr.

- *Avìv fäm, ragâz?* – al gèva livändes só dalla tèvla in dóvv l'èra drì a fèr un masén. Pò al scunparèva in cusèina pr aparìr dàpp un pòc con dù piät ed tajadèl o magàra con socuanti carsintén con dal parsòtt...

Fra i avintùr stòric al *Autotreno* ai fò anc Quínto Ferèri, che anca ló al stèva ed cà lé avсэн, in Malvašì. Par quì ch'i biasèven (es i biäsen) al nòster dialàtt, cal lochèl sänza pretais architetonichi, aredè ala bôna, al vanza la tèna gióssta. Lé dånter, quand ai èra la Paola in cusèina e Zaiser a sarvìr aiutè dala Giòrgia e Pavlén, i fiù, avän fât däl tugliènn memoràbil: däl vizèggli ed Nadèl con anguèlla, pass-gât e cardétt; däl magnè strepitàusi con "ali òs dal can". (*)

Ai é pasè tant àn e Zaiser, la Paola e la Giòrgia, i én andè a stèr vî. A difànnder l unàur dl Autotrèno ai é vanzè Pavlén, che in cusèina l'è un drèg. A dèri una man pò ai é la Franzassca, 94 àn, mo ch'l'è anc la spènta par tirèr la spójja e quand l'è finé la tårna a cà in biziçlatta par la vî Emeggia. L *Autotreno* l'è ancàura la "nòstra" ustariè e quand ai é un queledón ch'al dmanda s'ai é un sít da magnèr ala bulgnaiša, mé a i mand fòra ed San Flìs, in *via della Secchia*.

F. C.

(*) Le "ossa del cane" sono ossa suine bollite, non perfettamente spolpate, che vengono servite con sale grosso e salsa verde. Una prelibatezza!

I trî amigón dal Mulén Parísió

Baldén, Tintinèga e Tabalòri i èren trî amìg ch'i stèven insàmm fèn da quand i andèven al esìl. I andèven dimónndi d acòrd e inción di trî l'avèva tòlt mujêr. I dîsen acsé che i sàuranómm e i cugnómm i én coleghe da un fil ch'al i tén insàmm al sò significhèt:

Baldini/Baldén, Tinti/Tintinèga e Tabellini/Tabalòri l'èra la dimustraziàn che sta teorì da barr l'é pròpi vaira. Baldén l'èra un gran bèl ragâz, ch'l'avèva dâu man d ôr e l'èra bân ed fêr d incôsa, mo an psèva brîsa méttter só butaiga par ví dal sò caràter sánza custanza. Dâl vòlt l'èra bân ed lavurèr dû dé drí a fila sánza mâi durmîr e dâli ètri vòlt invèzi, dâpp un puctén, al vgnèva ciapè da una smâgna ch'al l ublighèva a piantèr lé incôsa e andèr ví pr i sù furmintón. In pió l'avèva un èter difèt mégga da pôc: l'èra mât cme un sdâz: t an savêv mâi csa i paséss pr al zarvèl in cal mumânt, par consequânza ai èra pròpi da n fidères brîsa dimónndi d un sugèt acsé.

Tintinèga l'èra físicamânt un pô gòb, tamógnn e lânt cme la massa cantè. Sänper dimónndi sèri, al n'èra brîsa bân d capîr quand i i cuntèven dâl fòl e quand invèzi bisugnèva avair la tèsta stra àli uracc'. In pió an savèva mâi tór una dezisiàn natta e al s inzanplèva sänper int un òs ed furmîga. Stèri insàmm l'èra una lórgna dal trântadû: mâi ch'al s gèss una batûda, mâi un surîs, sänper sèri e ingrugné. L'avèva dala sò al fât ch'as i psèva fêr afidamânt a ûc' asrè, però sócc'mel, l'èra un lurgnunâz senpâtic cunpâgna un panarèzz!

Tabalòri l'èra pôc fûrb e al s apugèva sänper a chi èter dû. L'avèva ed bèl però, ch'l'èra cusiânt d avair dâu o trai mèrc' in manc, acsé an s atintèva mâi a dîr quall ch'al pinsèva, pr an mètt in piâza una cretinè. I andèven int al "Cafà di Trî Scalén", ch'l'è lé ed banda al Mulén Parísió e se, a chi témp, la ziminîra l'avéss fât tramâz, an i srèv avanzè gnanc àli òs dla pulânt. Purtòp a cal problèma lé, dâpp zincuant'ân, i i an catè la soluziàn, parché i i an dè una scurtè ed pió d trî quèrt!

Cal barr l'èra pròpi un busanén, parché s ai fòss arivè dîs cliènt tòtt int na vòlta, par mutív ed sît, la baréssta la srèv stè ublighè a andèrsen

zâ int la strè. Baldén l'avèva al gudiòl d andèr a pass. Dâu o trai vòlt la stmèna al ciapèva só àl sâu cân e, con la sò machinéna zâla, l'avèva in Raggn o in Sèvna a pasèrs un dâpp-mezdé.

Un dé al vòls dmandèr ai sù dû amìg s'i vlèven andèr sîg in Sèvna. Tintinèga s'an i fòss stè Tabalòri a dîri sóbbit ed sé, al srèv ancâura là a fêr di cuncón. Baldén al purté dâu cân, ónna par ló e ch l'ètra par Tintinèga. Tabalòri invèzi l andé in cantérina da sò nòn e al truvé una câna ch'l'avèva fât la guèra dal quénng' e dsdòt.

Baldén, par ciapèrel pr al cûl, ai gé sóbbit che qualla lé l'èra una câna dla múttua, abituè a tirèr só solamânt di péss-gât ed quarant'ân prémma, quand i péss i èren ancâura in smé. Con al tänp, i péss i èren canbiè, andând a studièr al'università e adès ai vlèva sèt bûs int al nèss par ciapèren ón! Tabalòri l'èra acsé in sghirigâja, ch'an capé gnanc che al sò amìg l'èra drí a tòrl in sdândla.

I partènn con la zenczânt zâla e la benziàn dla Patrèzzia, la baréssta ch la fèva i bî ucén a Baldén. I andénn pôc dscòst da Pian d Mèсна, dóvv al fiómm al fà una vultè e l'âcua l'é un pô pió èlta e i tachénn i preparatív par pschèr. Tabalòri, ch'l'èra avantazè dal fât d avair una câna con un pèz ónnic e sánza mulinèl, al fé prémma ed tòtt a tachèr al lunbrîg int al lâm. L'avèva apanna méss a mói al galegiânt, che sóbbit, con la busunîsia dal nuvézzi, al tiré só un scajòl ed quèsi un chíllo! A Baldén, s'an i véns un smalvén al fó un mirâcuel. Da di ân, l'avèva in cla pusiziàn lé almànc una vòlta ògni quénng' dé e l'avèva sänper ciapè dla sbagiózza. Angu'ed Giûda, ch'l'inbalzè ed Tabalòri, al prómm câulp l'avèva ciapè al pió bèl scajòl ch'as i fòss in Sèvna, stra Dscargalèsen e Bulâggna! Al stiumèva dala râbia e al l'arèv struzè vluntîra con àl sâu man! I n ciapènn pió gnént fèn a sîra e Tabalòri al vòls andèr dala Patrèzzia, par fèri da vâdder cum l'èra stè brèv.

Baldén, ch'l'èra ancâura incazè, al pianté lé tòtt quant es l andé ví sánza salutèr gnanc la Patrèzzia ch'la i vanzè dimónndi, dimónndi mèl. In st mänter che Tabalòri l'inpuzlintèva tòtt al cafà con al scajòl dla sò passca fortunè, Tintinèga l'avèva spargujè in vatta al tavlén dnanz al bancân, tòtti àl chèrt

par fèr al sulitèri ed Napoleân. Dâpp un pô l'urdné un cafà, che la Patrèzzia, con i luzlón ai uc', la i pugé int un cantunzén.

Quand al s decidé a bàvvrel, l'èra bèle fràdd, e al gé:

- *A l savèva mé ch'l'èra méi s'a stèva a cà, almànc arèv bvó un cafà cum vâ. Quasst che qué l um pèr un scajòl arudlinè int al zóccher!*

In vatta al bancân, i lagarmón dla Patrèzzia, i se slarghèven sänper de pió e ai èra vgnó al magân anc a Tabalòri. Tintinèga al gé a vâus bâsa dâu o trai bujèt parché al sulitèri d Napoleân al n'èra brîsa vgnó...

Renzo Bovoli

Al Mulén Parísió, quand la ziminîra l'èra anc infra – Fòto dl autâur

Oròscop? Mo par pieisair...

S'l'é vaira (cum l'é vaira) che l'astrologî l'é un'ufèla bèla e bôna, ch'la n'è brîsa – cum as dîs - *alcun fondamento scientifico* e ch'la vâ bân sâul par chi cardinzón ch'i van anc dala stròlga a fères fèr una dstaîsa ed chèrt o lèzer la man, parché alâura la RAI la pèga con i nûster bajûc di sugèt che – tòtt i dé – i fan àl previsiàn dal futûr in bèss ala pusiziàn dâl strèl?

A l sò benèssum che anc in vatta ai giornî ai é i oròscop, mo al giornèl o la rivéssta ón al la cânpra s'al vòl; invèzi chi strulgón televisîv i vénnen paghè con i bajûc di abunamént che nuèter a sän ublighè a paghèr!

Ai n'è pô ón, ed sti fenòmen, ch'al s fâ ciamèr *Jupiter*, sé a n'ò détt gnént, e ch'al s presânta ala maténna digând "*Benvenuti tra le mie stelle!*" Àl tâu strèl? Mo gnanc la *Margherita Hack* l'arèv avó al curâg' ed dîr un quèl cunpâgn! Sé, sé, a l sò che con tòtt chi problèma ch'avân in Itâglia (pulèttic ch'i n'én mâi in Parlamânt, amìg di amìg ch'i câten i sît miûr ecz.) quall di strulgón l'è al pió cén mo, csa vlîv mâi, a mé am dà fastídi èser ciapè pr al cûl... Insâmma, cum gèvel pûr lula? Ah, sé: "*C'è del marcio in Danimarca!*" A vlèva dîr: Itâglia.

F. C.

A spâs in San Ptronî

Al cavalîr *Cesarino Bianchi* l'êra un bravêssum sèrt spezializê int i ftièri di prît. L'avêva al sô ateliê int i Fusèri: un stanzién tòtt fudrè ed laggn, con un tavlân lunghéssum par tajèr la stòfa. Int i ân '80 al cavalîr Bianchi l'êra anc al presidânt di canpanèr bulgnîs, ch'i an la sô bèss int al canpanèll ed San Ptronî, pròpi sâtta al canpèn. Par quasst l'avêva âl cèv par psair avrîr âl pôrt e andèr fèn là só e mé, che pr un zèrt períod dla mî vétta ai ò vló fotografèr l'intèren di canpanèll bulgnîs, ògni tant andèva a catèrel par dmandèri cäl famâusi cèv.

Una vólta, in st mânter ch'a m arapèva só pr âl schèl ed laggn, a dscruvé un óss tòtt dscalatrè ch'al dèva só i cópp dla basellica. Avrîrel e infilèrum int una spèzie ed gròta bûra al fó tòtt'ónna: avêva dscuèrt la manîra ed psair arivèr fèn int la sufétta ed San Ptronî! Acisé, un pôc timorâus, a prinziplié a andèr só, al bûr, ògni tant scatând una fotografi con al flèss. Par prémma una lunghéssima schèla strécca strécca e ch'la prilèva d intâuren; pò un'ètra schèla sánza proteziân ch'la purtèva in vatta al cåulum dla cîsa e da lé ai partèva una pasarèla ch'la córr par tótta la sô lungazza, da piâza Galvân a piâza Mazâur! Che emozian, quand a véssst al carsintân da là só pr âria! Mo al bèl l'é che là dânter l'êra acisé bûr che mé a véssst in duv ai êra sâul dâpp avair şvilupè âl fotografi! In st môd a dscruvé che int un pilâster ed muradûra ai é scrètt con al ménni: « *Adi 15 magcio s'è serato la volta* ». Sé, ai quèng' ed mâz - dal 1663 - i an srè al cantîr, ch'l'êra stè prinziplié int al zógggn dal 1390!

Là só, stramèz a un bòsc ed råuvri ch'âl ténnen só al quèrt, ai ò pasè di dâpp-mezdé intîr beléssum, in cunpagnî di pizón che ògni tant i m şvulazèven d intâuren. Bulaggn l'é bèla, con i sù monumént antîg, mo mé a sán afasinè anc da quall ch'ai é par drî, a sán cme un cínno ch'al vâ a şbarlucèr int al casòt di buratén...

Incû, la sufétta ed San Ptronî l'é stè avèrta al pòbblic: i i an méss l'iluminaziân e däl ringhîr ed proteziân e pò ai é däl guíd ch'al cunpâgnen la zânt, fèn al bûs dla meridièna o ai fnistrût ch'i dan só la piâza Mazâur.

L'é un bèl pèz ch'a n vâg pió a intanabusèrum int i àngol pió arpiatè ed San Ptronî e al srà fòrsi parché adès i al pôlen fèr quèsi tòtt. O fòrsi con l'etè ai calè la mî curiosità.. Chisà? Però, cum i êren bî chi dâpp-mezdé lasó pr âria...

F. C.

Al bûs dla Meridièna ed San Ptronî

Oriano

Al nôster Oriano, ânma instancâbil dla nôstra asociaziân, al s n é andè dâpp una malatî lónge e catîva, che ló e la Morèna i an cunbató par quèsi sí ân.

Al fó mèrit sô ed ló se *Giorgio Ventura* al s inamuré dla nôstra asociaziân. Ecco in che môd l'andé: la prémma vólta che *Ventura* al véns ai nûster spetàcuel, int al parchegèr al dé un cócc' a una mâchina fagandi di dân da pôc. Però, da cl òmen unèst ch'l'êra, al dmandé chi fòss mâi al padrân ed cla mâchina. L'êra Oriano che, dâpp avair véssst al dân ch'l'avêva subé, al déss a *Ventura*:

- *Ch'al véggna mò con mé, ch'andân a bævver...*

A stäl paròl, *Ventura* al pinsé:

- *Che sît él mò quasst in dôvv invèzi che zarchèr ed fèrum só di bajûc i m invîden a bævver?*

Da cal dé là Giòrgio al fó ón di nûster, fèn a arivèr al pònt ed cunprèr incôsa par fèr in môd che nuèter a psèssen tirèr d lóng a tgnîr drî al canèl, a fèr i nûster spetàcuel d estèd.

Oriano l'êra quasst: un òmen unèst e sinzèr, sänper prânt a dèr una man a chi in avêva ed bisâgggn. Gran şgubadâur, l'êra sänper in znòc' par sistemèr i tabiòn di merciapî o magâra insfilzères sâtta al pelsènic a strichèr däl víd. Quand a fèven âl cumèdi, anca ló l'êra in sèna nôsc, sänper a fèr la pèrt d un barbân, ló, che invèzi l'êra sänper elegânt, anc quand ai êra da şbadilèr dla tèra.

Chèro Oriano, adès che t î andè vî, a sán tòtt pió puvrètt e al tô mândnd ed periferî, la Bevrèra, l'à pèrs ón di sù fiû pió popolèr e bänvló.

E anc la Morèna, sô mujèr, ch'al l'à asistó con dediziân par quèsi sí ân, fagând in manîra che anc con la malatî ló al psèss vgnîr a dères una man, e che man, al Pânt dla Biânnda.

Adío e grâzie, Oriano.

Fausto, ón par tòtt i amîg dal Pânt dla Biânnda

I Prè ed Cavrèra

Quand d estèd, vgnand in scüter dala Pòrta ed San Flîs, arîv al'altazza di Prè ed Cavrèra, la tenperatûra la s arbâsa ed dû o trí grèd come ménnum. L'é l'efèt dal bòsc, ch'al strâmmna dapartòtt al sô frashén.

E lâur i vòlen trèr zâ incôsa!

Là in mèz ai é d incôsa: i limalén, che ala matéinna i fan un cunzèrt meravigliâus e - sé - anc i Rom, che oramâi i fan pèrt dal paesâg' e che ala nòt i van a durmîr in vatta ai litén dal Prânt Sucâurs dal Mazâur (pardòn: adès al s ciâma *triage*). E pò ai é i ûrt di pensionè, ch'i pâsen âl sâu giurnèt a sumnèr, pudèr, cójjer...

E làur i vòlen trèr zà incòsa!

Al bòsc di Prè ed Cavrèra l'è l'ònnica difaissa par cuntrastèr l'incuinamènt dla vî Emegglija.

E làur i vòlen trèr zà incòsa!

I an anc strulghè la scûsa che "l'area deve essere bonificata dagli ordigni bellici inesplosi". Par di ân e anòrum là in mèz i fèven scòla-guîda ai câr-armè: s'ai fòss stè dâl bâmb, âl srèn saltè pr âria alâura. E nuèter cînno, ch'avân câurs là in mèz, ch'avân gratè di quintèl ed fèr int i capanón militèr, sânzà còrrer inción peréccuel?

Lâur i arivaràn d'âura a trèr zà incòsa, anc i nûster arcòrd...

F. C

I Prè ed Cavrèra, un bòsc in zitè destinè a scunparîr. Vargâggna!

Ai é nêd al Cumitèt Sientéffic dal dialàtt bulgnais!

Sânper pió spass a s' lèz dâl paròl dialetèl scrétti ala carlàinna, pr an dîr pîz. Pr esâmpi: "Boulògna" gnanc a fòssen in Franza; adiritûra ai é al tétol d'una guîda dla zitè ch'l'è scrétt acsé: "In *zîr* par Bulaggna", e vî andèr. Al bèl pò l'è che zertón ed sti "espèrt" i s' sènten ufîs se t'î dè dl'ignurànt, séppa pûr riferé sâul al dialàtt.

Alâura avân pensè ed furmèr un cumitèt d'espèrt ed râza, zânt ch'i an scrétt di lîber inpurtànt, di dizionèri, ch'i an inventè al môd giòsst par scrîver al dialàtt con al conpiûter, ch'i adrôven l'OLM (*Ortografia Lessicografica Moderna*), al sistèma ed scrîver al dialàtt in manîra curèta, inventè dal profesâur *Luciano Canepari* dl'Università ed Venèzia, ón di mâsum fonòlog dal mânn.

St' Cumitèt l'arà l'autoritè par dîr la sò quand al dialàtt al vgnarà meltratè, naturalmènt sânzà psair tór di pruvedimènt d'inciónna fâta, mo zarcànd ed fèr da capîr a zèrt "profesûr" che con la sò ustinaziàn i fan un catîv sarvézzi al nòster dialàtt.

Al Cumitèt al farà pèrt dla nòstra asociazîan e ón di sù cònpit al srà quall ed sensibilizèr i editûr di lîber, ch'i vénnen publichè a Bulaggna tòtt i ân, a rispètèr l'ortografî giòsst. Bisâggna savair ch'ai é ancâura dla zânt, anc d'una zèrta cultûra, ch'i van d'long a scrîver "Bulògna" pronunziàndel "Bulaggna", còmm ai ténp ed Frèdo Testoni bon'ânma!

Al Cumitèt l'è a dispuziziàn di autûr e di editûr par dèr una bèla sistemè ai azènt e a tòtt chi sgnén ch'a mitàn in vatta al létter (*âââêîóôûszi*). Naturalmènt tòtt quasst a grètis!

F. C.

"Andè bân int al canèl 2019"

Anc st'ân a sâ n drî a mètter insâmm al progrâma dla nòstra rasaggna, che oramâi l'è arivè a qualla dal nómmer quatòrg'!

Al pèr aîr... cla sîra di 22 ed zògg dal 2004, quand a inaugurènn al Pânt dla Biânnda restaurè. Quanta zânt! Mé a n arêv mâi cardó ch'as in psèss ardûser tanta! Mo la mî felizité la nasèva sauratòtt dala consapevolazza che al mî puntgén l'èra stè salvè da una sicûra arvénna. Ecco cum l'èra...

..e cum l'è dvintè:

Da cla sîra luntèna, bisâggna dîr che tant'âcua l'è pasè sâtta a cal pânt, tant artéssta i s'én esibé sâura al pelsènic dl'*Arena del Navile*, tanta zânt i én vgnó a ascultèri, magâra dâpp avair magnè una pulinténna o âl nòstri famâusi carsinténni.

Ógni ân ch'al pâsa, âl dificoltè âli én sânpèr de pió: una burocrazî dal câz ch'la rannd cunplichè anc i quî pió sènzpliz; l'etè di volontèri, mé par

prémm (i mî a zògg i sran 73...), pr an dîr di amîg ch'i pîghen i usvéi... Mo nuèter a tiràn d'long... fèn a... Chisà?

La siânza di nûster vîc'

Vâina (*Avena sativa*) – avena, sorta di biada; i grani sono impiegati come alimento de' fanciulli deboli; sono leggermente purgativi.

2. **vâina mâta** (*Avena fatua e sterilis*), avena selvatica, avena pazza; volgarmente ne' coltivati, l'altra meno frequente.

Da: G. Ungarelli, *Le piante aromatiche e medicinali nei nomi, nell'uso e nella tradizione popolare bolognese*.

Tipografia Luigi Parma, 1921.

Al Pânt dla Biânnda

Nómmer 163 dal 2019

Diretâur iresponsâbil e limusnîr:

Fausto Carpani

Dségg n uriginèl:

Lupâmbbol (Wolfango) +

Umberto Sgarzi +

Matitâza (Giorgio Serra)

Coretâur di sbâli: **Bertén d'Sèra**

Strulgón eletrònîc: **Âmos d'Lèli**

Matéo d'Niròz – **Silvàn d' Cavalèrina**

Abunamènt par pòsta: almànc 20 € al ân.

Indirèzz:

FAUSTO CARPANI

Via Emilia Ponente 21

40133 BOLOGNA

tel. cell. 339-3536585

fausto@pontedellabionda.org

Tòtt i scrétt in dôvv an i é brîsa indichè l'autâur i én ed Fausto Carpani.

Al dizionèri ed riferimènt par cäl paròl ch'âli én difèzzili da capîr l'è quasst:

Lepri – Vitali

Dizionèri

BULGNAIS - ITAGLIÀN

ITAGLIÀN - BULGNAIS

Pendragon, 2009

I sît bulgnis i én quissti:

www.pontedellabionda.org

www.lafamigliabolognese.it

www.bulgnais.com

I nostri programmi

Giovedì 11 aprile, ore 16,30 presso la sede della Famajja Bulgnaisa (via Barberia 11): Pomeriggio dialettale di canzoni e poesie. A cura di Fausto Carpani e dei poeti bolognesi.

Domenica 28 aprile, ore 21 – Presso la Chiesa di Poggio Grande (Castel San Pietro Terme): Fausto Carpani e il Gruppo Emiliano in concerto.

Giovedì 16 maggio, ore 16,30- presso la sede della Famajja Bulgnaisa (via Barberia 11): Cante e Poesie in dialetto bolognese. A cura di Fausto Carpani, con partecipazione di poeti bolognesi.

Giovedì 30 maggio, ore 21 – in piazza Marconi a Calderara di Reno: Fausto Carpani e il Gruppo Emiliano in concerto.